

Маслова Л.О., Левицька А.В.

Проблеми інтеграції систем управлінського і бухгалтерського обліку

Управлінський облік — це процес виявлення, вимірювання, збирання, нагромадження, аналізу, підготовки, інтерпретації підготовки та передачі облікової інформації, яка використовується управлінським персоналом всередині підприємства при прийнятті управлінських рішень та для забезпечення ефективного використання ресурсів [1, 2]. Для забезпечення реалізації своїх функцій система управлінського обліку повинна складатися з наступних підсистем: планування (бюджетування), облік фактичних показників діяльності організації, економічний аналіз.

Бухгалтерський же облік являє собою систему збору, реєстрації й узагальнення інформації про факти господарської діяльності підприємства [3]. Таким чином, можна зробити висновок, що область взаємодії даних систем може бути забезпечена тільки в одному — в об'єднанні обліку фактичної фінансової інформації про фінансово-господарчу діяльність із боку управлінського обліку й процесів аналітичного й синтетичного обліку з боку бухгалтерського обліку.

Досліджуючи питання управлінського обліку, а також його інтеграцію з бухгалтерським обліком використано багатий попередній досвід організації обліково-аналітичної роботи, теоретичні і практичні розробки у цій галузі таких вітчизняних вчених, як Білоусова І., Нападовська Л.В., Атамас П.Й., Засадний Б., Голов С.Ф. та інших. Інтеграція бухгалтерського й управлінського обліку, перш за все, має на увазі організацію аналітичних рахунків і проводок бухгалтерського обліку таким чином, щоб забезпечити необхідною інформацією управлінський облік.

Аналітика такої системи повинна бути достатньою для:

- ☐ зіставлення фактичних показників із планованими, тобто узгоджуватися з підсистемою планування (бюджетування);
- ☐ проведення аналізу й прийняття управлінських рішень, тобто відповідати прийнятим у компанії методам управління й аналізу.

Наприклад, додатковими вимогами управлінського обліку до стандартних бухгалтерських операцій можуть бути:

- ☐ вимоги до більш високої деталізації номенклатурної групи при калькуляції собівартості;
- ☐ вимоги до більш високої деталізації статей витрат, ніж це необхідно для цілей формування бухгалтерської звітності;
- ☐ вимоги до більш високої точності в розподілі непрямих витрат;
- ☐ формування переліку місць виникнення витрат виходячи з розподілу сфер відповідальності персоналу;

- потреба у визначенні собівартості бізнес-процесів.

Отже, принципова схема організації управлінського обліку на основі трансформації даних бухгалтерського обліку наведена на рис. 1.

Дана схема полягає в наступному. Первинні документи, що виникають у результаті здійснення господарської діяльності, всі відділи компанії передають у бухгалтерію, яка ухвалює їх до обліку й вводить у систему з необхідним рівнем аналітики. Таким чином, кожна операція реєструється один раз таким чином, щоб задовольняти вимогам обох систем.

Протягом і наприкінці звітного періоду фахівці з управлінського обліку на основі даних системи бухгалтерського обліку й попереднього їхнього коректування для відповідності затвердженій обліковій політиці управлінського обліку складають управлінську звітність по компанії і її структурним підрозділам.

При цьому існують об'єктивні обмеження по коректуванню даних бухгалтерського обліку для відповідності вимогам облікової політики управлінського обліку. У зв'язку із цим, положення облікової політики управлінського обліку не повинні суттєво відрізнятися від облікової політики бухгалтерського обліку. Наприклад, буде скрутним зробити вартісну оцінку запасів в управлінському обліку, відмінну від отриманої в бухгалтерському обліку.

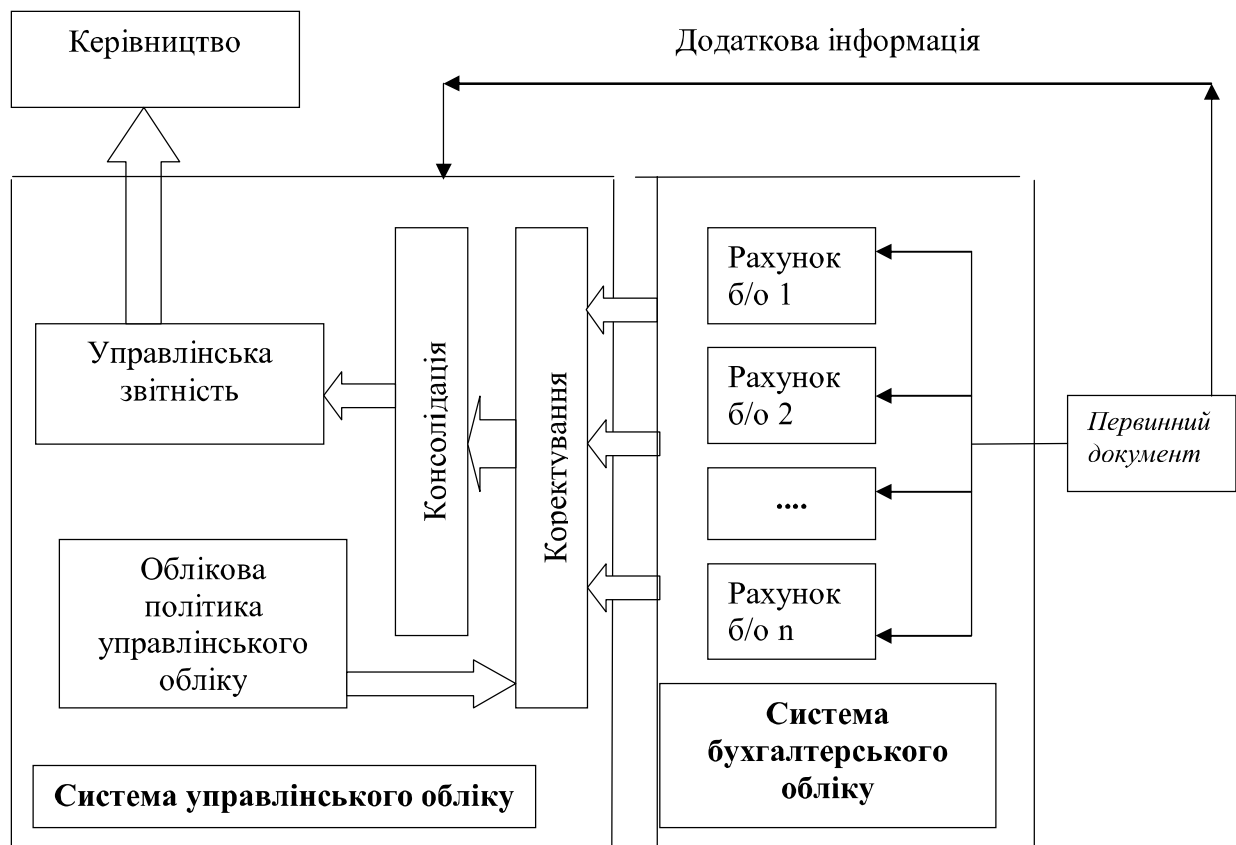

Рис. 1 – Схема організації управлінського обліку на основі трансформації даних бухгалтерського обліку

Таким чином, можна зробити висновок, що для побудови інтегрованої системи бухгалтерського й управлінського обліку необхідно:

- 1) розробити робочий план рахунків бухгалтерського обліку, що містить таку аналітику, яка є достатньою для формування управлінської звітності;
- 2) регламентувати основні бухгалтерські записи (проводки) так, щоб у результаті інформація відбивалася на виділених аналітичних рахунках відповідно до їхнього економічного змісту;
- 3) розробити процедуру трансформації даних бухгалтерського обліку для цілей управлінського.

Література:

1. Атамас П.Й. Управлінський облік: 2-ге вид. Навчальний посібник – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 440 с.
2. Засадний Б. Управлінський облік: шлях до ефективного управління // Справочник экономиста . – 2009. - № 1-2. – С.85-90
3. Бухгалтерский учет, анализ и контроль. Монография./Бутинец Ф.Ф.– Житомир: ЖДТУ, 2007. – 448 с.

Неволіна Т.О., Левицька А.В.

Організація обліку і документообігу розрахунків з постачальниками та підрядниками

У процесі здійснення підприємницької діяльності суб'єкт господарювання взаємодіє з іншими підприємствами, організаціями, які постачають матеріальні цінності, включаючи виробничі запаси, обладнання, інші активи, надають послуги, виконують роботи, необхідні для забезпечення звичайної діяльності підприємства. У результаті виникає поточна кредиторська заборгованість перед вітчизняними та іноземними постачальниками і підрядниками.

Тема обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками розглядалась провідними вітчизняними науковцями з бухгалтерського обліку, зокрема Ф.Ф. Бутенцем, Г.В. Власюк.

Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками ведеться на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Рахунок має субрахунки: 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»; 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками».

Рахунок – пасивний. Аналітичний облік ведеться окремо по кожному постачальнику і підряднику в розрізі кожного документа (рахунку) на сплату [1].

Організація обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками повинна забезпечити: